

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A mai városatya választás.

Rég volt oly élénk választási mozgalom a városatya választások körül, mint mostan, dacára hogy csak két városi képviselői állás vár betöltésre. Ezen két választás közül is csak az egyik, a varga-utcai kerületi vet szélesebb hullámokat, mert a péterfiái kerületben egyhangú választás ígérkezik, miután a tiszta függetlenségi kerület egy szívvel lélekkel csatlakozik a függetlenségi párt jelöltje, Kertész István megválasztásához.

A varga-utcai kerületben azonban már nem lesz ily csendes a választás, ott ugyanis a függetlenségi párt jelöltje Sámy Béla mellett két másik jelölt is akadt, dr. Kardos Samu ügyvéd és ifj. Móricz Pál író személyében.

Bár a választás eredményéhez semmi kétség sem fér, mert hisz a III-ik kerületbeli függetlenségi polgárság nem fogja cserbenhagyni a függetlenségi zászlót és így Sámy Bélát, pártunk jelöltjét biztos győzelemhez segíti, de a választási előharc nagyban folyik, habar kevés reményt nyújt is a másik két jelöltnek a diadalhoz.

A városi párt hivatalos jelöltje dr. Kardos Samu még programbeszédet is tartott tegnap délután a Frohner szállodában és a Homokertben.

Pártunk jelöltjeinek felesleges a programadás. Egyéniségök, eddigi munkásságuk s törhetetlen függetlenségi voltak maguk kész programm. De ismerjük városi politikájukat már előre is, mert hisz, mint a függetlenségi párt tagjai ugyanazt a városi politikát fogják követni, amelyet pártunk többi városi képviselői követtek és követni fognak a közgyűléseken s melynek alfája és omegája szeretett városunk haladása, felvirágztatása, Debrecen ipari és kereskedelmi életének istápolása s városunk közönsége érdekének minden érdekekkel szemben való megvédése.

Hisszük tökéletes bizonyossággal, hogy városunk III. kerületének polgársága tudni fogja kötelességét

s diadalra segíti III. kerületbeli jelöltünket is, akinek megválasztásával csak nyerni fog városunk képviselőtestülete.

Az egyszakaszos törvény tárgyalása.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 29.

Justh Gyula először az ülésen. A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelenti, hogy Potochnyák Ferenc horvát képviselő a magyar országgyűlésre szóló mandátumáról lemondott.

Következik ezután az egyszakaszos kiegyezési javaslat tárgyalása.

Vrbancics Ferenc az első szónok, aki horvátul beszél a javaslat ellen. Véleménye szerint Magyarország kapott a kiegyezésben politikai előnyeket, de Ausztria gazdasági előnyeket kapott. Konstatálja, hogy a be-terjesztett törvénynek Horvátországra egyáltalában nem gondoltak. Horvátország egyszerűen egy magyar vármegyével tételezt egyformává. Hosszadalmasan bírálja a kiegyezést és nagy zaj támad közben.

— Elég volt — kiáltozzák közbe.
— Hallgasson el.
— Nem hallgatjuk tovább.

Elnök kijelenti, hogy a szónok nem tért el a tárgytól, tehát meg kell hallgatni.

— De nem értjük — kiáltozzák.

Elnök rendreusítja a közbeszólókat.

Vrbancics Ferenc folytatja horvát beszédét.

Hock János kijelenti, hogy hozzájárul minden törvényes alapon való kibontakozási tervhez. Végzetes hibának tartaná, ha egy magyar képviselő csak bátoritaná is a horvátokat. A jelen kormány iránt bizonyos rokonszenvel viseltetik. De a kiegyezési javaslatok egy szakaszba való összefoglalását nem tartja szerencsés dolognak.

Thaly Kálmán; A linczi békét is egy szakaszban cikkelyezték be.

Hock János kéri, hogy ne zavarják. A javaslatot ő elfogadja, mert nem akar az ország ellen vétetni. De azt hiszi, hogy azt a precedenset veszedelmesen kihasználhatják majd. Az ország pedig, családások sora után, újra rászorit majd bennünket a nemzeti küzdelemre. A helyzet ma az, hogy két év óta tétlen fakir életet élünk, szónoklunk, beszélünk, de eredményeket nem tudunk felmutatni. Hasonlítunk a régi köldöknézőkhöz. Jogos az aggodalom, hogy Bécsből rendelik ezt a télenstéget, a negyvennyolc diszkreditálására. A helyzet két törékeny emberéleten alapul. Az egyik a korona élete, a másik a Kossuth név varázsa.

Szünet után Hoch János a horvát helyze-
tről tett említést, megköszönte Justh Gyulának a horvátokkal szemben tanúsított magaviseletét s végül kijelentette, hogy a kényszerhelyzetre való tekintetből elfogadja a javaslatot.

Utána Bozóky Árpád beszélt a törvényjavaslat ellen és határozati javaslatot nyújtott be.

A következő szónok Farkasházy Zsigmond volt, aki arra kérte a Házat, hogy beszédét holnapra halaszthassa el. A Ház azonban megtagadta a kérelmet és így Farkasházy délután három órakor beszélni kezdett s kibeszélte az ülést egészen öt óráig. Négy órakor szünetet kért s ekkor éles jelenet játszódott le közte és Wekerle miniszterelnök között. Wekerle ugyanis szemrehányást tett Farkasházy-nak, amiért visszalépett a Ház türelmével és szóról-szóra ezt mondta neki:

— Te csak egy semmi vagy.
— Én egy egyszerű népképviselő vagyok, de kötelességemet mindenkor teljesítem — válaszolt Farkasházy.
Az incidens ezzel véget ért.

Egyház és iskola.

Egyházmegyei közgyűlés.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) A felső szabolcsi ev. ref. egyházmegye tegnap délután tartotta Szikszay József világi elnök és Görömbey Péter esperes elnöklésével közgyűlést, melyen a teljes tanácsbírói kar, számosan a lelkészek és az egyházmegyei tagok közül jelentek meg.

A gyűlésnek főtárgya az volt, hogy mennyivel és mily módon segíeyeztessenek a lelkészek az egyházmegyei gyámpénztárból az országos gyámpénztárba fizetendő nyugdíjilletményik megkönnyítése tekintetében. Ezen a lelkészekre nagyjelentőségű ügyben hosszabb vita után egyhangú határozatot hoztak.

Gróf Vay Tibornak az egyházmegyei tanácsbírói állásáról való lemondását elfogadták s a megüresült helynek a két újonnan rendszeresített világtanácsbírói állással egyidejűleg leendő betöltését határozták el.

Görömbey Péter esperest a gyűlésen nagy óvációban részesítették.

A debreceni ág. ev. egyház közgyűlése.

Az ágost. hitv. evang. egyház a következő értesítést bocsátotta ki: Becses tudomására hozzuk, hogy f. évi december hó 1-én, vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelettel s utána d. e. 11 órakor közgyűlésen ünnepe-
peljük egyházunk 25 éves fennállását. A közgyűlés tárgyai: 1. A felügyelő megnyitása. 2. Templom-alap létesítése. 3. Az egy-

Saját készítményű szép és tartós cipők csakis
ELFENBEIN és KLEIN

Piac-utca 28. szám alatti (Főtőzsde mellett) cipő-üzletében szerezhetők be. Saját műhelyünkben készült megrendelések pontosan eszközöltetnek.

ház rövid története. Felkérjük, hogy úgy az istentiszteleten, valamint a közgyűlésen is részt venni sziveskedjék. Debrecen, 1907. november hó 20. Az ágost. hitv. ev. egyház-tanács.

A debreceni iparos továbbképző tanfolyam ma este 7-9 óráig a következő előadásokat tartja: IV. sz. tanterem: fogalmazás, szerződések (adás-vevési-, munkavállalási-, bér- stb. szerződésekről).

A nőipariskolában a növendékek által magyaros izlésben készített kezdett munkák kaphatók, amelyek állandóan ki vannak állítva az iskola egyik helyiségében. A karácsonyi vásárlók szives figyelmébe ajánljuk.

A debreceni presbitérium sajtópöre

Szekely Imre sajtópöre.

Esküdszéki tárgyalás.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap kezdődött meg az az esküdszéki tárgyalás, amelyet a debreceni ev. ref. presbitérium és annak öt vezető tagja feljelentésére tettek folyamatba Székely Imre szerkesztő ellen az „Izgatás” és „Szabad a vásár” címen megírt a Debreceni Reggeli Újságban 1907 szeptember havában közölt cikkek miatt.

A tárgyalás iránt igen nagy volt az érdeklődés s nagy számú hallgatóság figyelte a tárgyalás első napjának lefolyását.

A hangulatkeltés nem célunk, de a tárgyalás eddigi eseményeinek lefolyásából kiemeljük azt a tényt, hogy Székely Imre a tárgyalás megnyitása után bocsánatot kért, de kijelentéseit nem akarta írásba adni, délután pedig Kiss Albert vallomása közben újból felállt s kijelentette, hogy most már hajlandó bocsánatkérő nyilatkozatát írásban is kiadni.

Megjegyezzük még — minden vélemény nyilvánítástól tartózkodva, hogy a törvényszék sokkal kevesebb ügyre rendelte el a bizonyítási eljárást, sem mint azt a vád képviselői s részesei kívánták.

A tárgyalás lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A tárgyaláson dr. Szücs Miklós elnököl. Szavazóbirák Balogh István és Kondor Zsigmond. A vádlót dr. Révi Nándor, míg az öt sértettet, illetve magánvádlót dr. Kőrösi Kálmán ügyvéd képviseli. A vádat egyenként részben a kir. ügyészség vállalta, melynek képviselőiben dr. Gáthy Balint ügyész jelent meg.

Majdnem 10 óra előtt nyitotta meg Szücs elnök a tárgyalást Székely Imre ellen többrendbeli rágalmazás miatt ellene folyamatba tett ügyben.

Legelőbb Székely Imre vádlottat hallgatta ki az általános kérdésekre, ki elmondja, hogy 41 éves nőlen, izraelita, vagyontalan, lapszerkesztő, kereskedelmi iskolát végzett.

Az esküdszék megalakítása.

Ezután az esküdszék megalakítása következett. Alig hogy felolvasta az elnök a kizárási okokat, három esküdt is bejelentette, hogy náluk kizárási ok forog fenn. Ilyeneket jelentettek be Vilmos Béla, Böszörményi János és Asztalos István, de ezek közül csupán Asztalos Istvánt zárták ki. Ezután akadálytalanul megkezdtek a kisorsolást. Rendes esküdték lettek: Gyüresány Béla, Erdei István, Csikes Ferenc, Piros Béla, Löwinger Mór, Lajos István, Kovács

Zsigmond, Magyar János, Rickl Géza, Kerekgyártó Bálint, ifj. Deák István, László Mihály, Potesküdték Kiss Ferenc, Kellner Miksa, Somogyi János.

A bocsánatkérés.

Ezután a kihallgatások következtek volna, de a legnagyobb meglepetésre szó-lásra emelkedik Székely Imre és kijelenti, hogy a presbitériumot, mint erkölcsi testületet és annak tagjait sérteni nem akarta, sem egyenként, sem összesen. Ha esetleg ez-irányban sértés forogna fenn, azt sajnálja és azokért bocsánatot kér.

Ez a kijelentés nem csekély meglepetést hozott, amennyiben teljesen váratlanul jött, melyre Kőrösi Kálmán a magánvádlók és a presbitérium jogi képviselője reflektált. Kijelenti, hogy erkölcsi testület megragalmazásáról s most ennek visszavonásáról lévén szó, egyenesen elfogadó, vagy visszautasító választ nem tud adni, mindazonáltal erkölcsi felelősséget nem vállalhatna azért, ha visszautasítaná a bocsánatkérést és miután itt egy egész erkölcsi testület áll a porondon, kijelenti, hogy legjobb lenne, ha a vádlót bocsánatkérő beadványt intézne a presbitériumhoz, melynek ílyformán lenne alkalma a bocsánatkérést elfogadni.

Ami pedig a toboi magánvádlókat illeti, abban a véleményben van, hogy mivel a rágalmazások szoros összefüggésben állanak egymással, a magánvádlók is csak a presbitérium határozata után nyilatkozhatnak. Ez a válasza a bocsánatkérésre.

Révi Nándor dr., Székely Imre jogi képviselője tisztázni óhajtja a kérdést. A vádlót bocsánatot kért a presbitériumtól, de ez a bocsánatkérés — mondja — nem vonatkozik Márton Imrere és Varga Lajosra, akik ellen azonban csak az irányban tartja a vádat, hogy az irányban való vezető szerepüket, befolyásukat felhasználják az egyházi életben.

A tárgyalás.

Majd a vádhatározatot olvasták fel, mely két rendbeli nyilvános rágalmazásért vádolja a vádlottat, ki inkriminált cikkeiben a presbitériumot és annak vezetését ragalmazta, még pedig oly módon, hogy az hivataiból üldözendő volt, így az ügyesség vállalta a vádat.

A másik vádhatározat, mely a főmagánvádló vádindítványa alapján hozott, ötrendbeli rágalmazás vétségével vádolja Székely Imrét.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

— Nem. Nem érzem magam bűnösnek különösen az első kétréndbeli rágalmazás vétségében. A presbitériumot bántani, sérteni nem volt szándékomban. Csak azokat akartam nyilvánosságra vinni, hogy a függetlenségi és 48-as part beviszi a politikát a presbitériumba és ez által egyes személyeknek előnyös helyzeteket teremt. Nem a presbitériumot bántottam, hanem kizárólag Márton Imre és Varga Lajos dr. ténykedéseit bírtam azokban a cikkeiben, mint a függetlenségi part vezérémbreit.

Elnök: Nyilatkozom ön most már arra vonatkozólag, hogy a többi magánvádlót akarta e sérteni.

— Márton Imrén kívül nem. Az inkriminált kifejezéseket nem vonatkoztattam a magánvádlókra, ezeket sérteni nem akartam, amit mutat az is, hogy cikkeimben nem neveztem meg őket.

Elnök: De az inkriminált cikkek kifejezéseiből kifolyólag látszanak írva lenni, hogy 1903-ban a presbyter-választást Jánosi Zoltán lelkész megfélebezte. Volt-e tudomása egyáltalában, hogy e felebbezés ügyében az egyházmegeye vizsgálóbizottságot küldött, melynek vizsgálata alapján a legfelsőbb fórum is jóváhagyta a választást.

— Ere nem emlékszem már.

Több kisebb és jelentéktelen vallomás után a védelem képviselője dr. Révi Nándor előterjeszti azokat a tanukat, kiket az inkriminált cikkeiben használt kifejezések illetve sértésekre vonatkozólag azoknak bizonyítására kíván kihallgatni. Husz-harminc tanut akar kihallgatni a többek között annak bizonyítására, hogy a politikát beviszik az egyházba és hogy inkriminált „Szabad vásár” és az „Izgatás” című cikkeiben lévő állításai megfelelnek a valóságnak. Nagyon sok tanut

kér még arra vonatkozólag is tanuként kihallgatni, hogy Márton Imre egyházi ügyész állásából meg nem engedett hasznát huz. Azt állítja, hogy a Mede Gyuláné-féle alapítványból az egyházi ügyész jogosulatlan hasznát huzott. Bizonyítani kívánja, hogy úgy a függetlenségi partban, mint az egyházban egyenesen Márton Imre és dr. Varga Lajos partvezérek intenciója és irratívája történik.

A bizonyítékok sorsa.

Ekkor az elnök a tárgyalást felfüggesztette és csak 12 óra előtt nyitotta meg. Ekkor legelőbb Gáthy Balint kir. ügyész szólalt fel.

A bizonyítás kérdésében a közzéadó terjesztette ezután elő indítványát. Abban a véleményben van, hogy a bíróság dolga megszabni azokat a határokat, melyek között a bizonyítás mozoghat. Nem tartja szükségesnek a bizonyítást, például arra vonatkozólag, hogy egyes emberek mily zsiros állásokat foglalnak el az egyháznál.

Elfogadja így bizonyítás nélkül, hogy ennek ennyi, annak annyi a fizetése. Itt legfeljebb az a főkérdés, hogy ezek tisztességgel, becsülettel töltik-e állásukat be. Az nagyon mellékes, hogy az az egyházi tisztviselő függetlenségi vagy szabadelvű párthoz mint politikai párthoz tartozik-e. Általában a vádlót semmiféle pozitív alakban bizonyítani nem ajánlt fel, így az el sem fogadható. Szükségtelen, de nem is lehet például azt bizonyítani, hogy a függetlenségi pártiak politikával befolyást gyakorolnak az egyházra.

Abban nincs semmi, hogy valaki 48-as párthoz tartozik, az nem szégyen. Elvégre az illetők el nem választják egyházi állásukat attól, hogy ők a függetlenségi párt vezetői. A felajánlott bizonyítékok legnagyobb részét elutasítandónak, szükségtelennek véli, mert részben olyasmiket akar bizonyítani, ami a tárgynhoz nem tartozik. A Medefele hagyatéki ügyben is feleslegesnek véli a bizonyítást, mert a bíróság előtt fekvő erre vonatkozó adatok azt bizonyítják, hogy Márton Imrerenek igenis megszavaztak a hagyatéki ügy rendezéseért 1000 koronát. Ez történt azonban azért, mert Márton Imre oly óriási munkát végzett a hagyatékok rendezésénél, hogy meg van győződve, hogy a tisztelt védő ur 10,000 koronáért sem csinálta volna meg. (Derűtség) Teljesen felesleges a jóléti bizottság jegyzőkönyveit is beszerezni, mert ez nem tartozik a dologra. Egyébként a bizonyításhoz oly irányban hozzájárul, hogy azzal a tárgyalást ne huzzák-halasszák.

De az olyasmi bizonyítás feltétele abszolút képtelen, hogy bérleteket csak hű 48-asok kapnak. Hát bűn-e az, ha valaki hű 48-as, aki talán előnyösebb, kedvezőbb ajánlatot tesz arra a bérletre. Bizonyítani kívánja a védelem, hogy a tanár- és tanítóválasztások körül bizonyos sógorosság komaságfele korrupció történt. Abszolút értékű bizonyítási módot azonban nem nyújtanak, csupán azt említi fel, hogy Nagy Zsigmond tanárt csupán azért vála zották meg, mert veje Kiss Albert lelkesnek. Ezt felesleges bizonyítani, mert ez megoldó akkor, ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy hiszen mikor a tanárválasztás történt, akkor még nem volt veje Nagy Zsigmond Kiss Albertnek.

Attól ezután az ügyész arra, mintha a függetlenségi part eljárót egyházi korteskedésre akartak volna felhasználni. Ebben a kérdésben nem hogy megengedi a bizonyítást, hanem ő maga nevez meg tanukat. Más, a védelem által felhozott dolgokra a bizonyítást megengedi, de nem akarja, hogy a tárgyalást és az esküdték véleményét mindenféle, az ügyre nem tartozó tények és körülmények felvetésével összekuszálják. Ez irányban kéri a bíróság határozatát.

Dr. Kőrösi egy tekintetben kívánja a kiegészítést. Nevezetesen azt kívánja figyelmebe ajánlani a törvényszéknek, hogy azért ne szerezzék be a jóléti bizottság jegyzőkönyvét, mert az idevonatkozó passzus nincs is inkriminálva. Nincs okuk felni ezen jegyzőkönyvek beszerzésétől, de az által olyan tere sodortatnék a bizonyítás, mely abszolúte a dologra nem tartozik.

Révi Nándor dr. viszonzválasza után az elnök tekintettel az előhaladott időre, a tárgyalást berekesztette és folytatását délután 2 órára tűzte ki.

Délutáni tárgyalás.

Délután öt órakor nyitotta meg újból az elnök a tárgyalást, amikor is egyben kijelentette, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást elrendeli annak a bizonyítására, hogy vajjon igaz-e az, hogy a presbyteriumra az 1905 szeptember havában megjelent Szabad a vásár című cikket megelőző időben gyakorolt-e befolyást a debreceni függetlenségi párt. Erre nézve a beidéztet tanukat ki fogják hallgatni, ugyszintén a két utólag bejelentett tanut: Hajnal Ferencet és Munkácsy Istvánt.

Elrendeli a törvényszék továbbá az Igazítás című cikkre vonatkozólag a Medefei ügyben is a bizonyítást. Juhász Ignác, Dicsőfi József, dr. Bacsó Dezső és Ferenczi Gyula tanukat ki fogják e tárgyban hallgatni.

A szakértők kihallgatását az iratok átvizsgálására vonatkozólag mellőzi a bíróság, miután a törvényekből következtetni nem lehet. Mellőzi továbbá a bizonyítást arra, hogy vajjon igaz-e az, hogy a debreceni ref. egyház tisztviselői közül többen a függetlenségi pártiak tagjai-e vagy nem. Mert ebből az a következtetés nem vonható, hogy azért választottak meg, mert a függetlenségi pártiak voltak tagjai.

Mellőzi a tanítói állások betöltésére vonatkozó bizonyítást, mert e kérdés bizonyításának semmi jelentősége nincs. Ami a jóléti bizottság működését illeti, e tárgyban a bizonyítást szintén nem rendeli el, miután az a presbyterium működésével kapcsolatban nem hozható. Az igazságtalan adórendszerre vonatkozólag szintén mellőzi a bizonyítást, mert az adórendszer egyházi törvényeken alapul s az nem a presbyterium határozatából lett statuálva.

Mellőzi a törvényszék a „dupla kréta” és a „feneketlen zseb” kifejezések ügyében a védelem részéről kért bizonyítási eljárást, miután ezeket a presbyteriumra tett állításnak lehetne venni. A többi, a védelem által elrendelt bizonyítási eljárást szintén nem rendeli el, miután az ezekben felhozottak a presbyterium működésével összefüggésbe nem hozhatók.

A jutányos bérletekre vonatkozó bizonyítási eljárás kérdését függőben hagyta s ez ügyben később fog határozni, ha a tárgyalás folyamán ennek szükségét látja.

Dr. Révi Nándor azért, mert az írászakértők kihallgatását mellőzte a bíróság, semmisségi panaszt jelent be.

A tisztviselőknek s a tanítóknak az intéző-bizottságban való jelölése tárgyában, a jóléti bizottság határozatára vonatkozólag kért bizonyítási eljárást mellőzése miatt szintén semmisségi panaszt jelent be.

Dr. Kőrösi Kálmán semmisségi panaszszal élt, azért, mert a bizonyítást a bíróság elrendelte az 1903 évi választásokra vonatkozólag is, holott ez hivatalosan felsőbb egyházi bíróság által bizonyítottak, hogy a függetlenségi párt, mint ilyen, befolyást nem gyakorolt az akkori választásokra.

Székely Imre vádlott kérdi, hogy miért nem rendelték el a bizonyítást a „dupla kréta”, „feneketlen zseb” kifejezések tárgyában, holott ő Márton Imre ellen bizonyítási akar.

Szűcs Miklós: Mert most csak a presbyterium ellen emelt vádak tárgyalják. Székely Imre amennyiben nem ért a dologhoz, nyugodjék meg a védőügyvédje által gyakorolt törvényes intézkedésekben. Márton Imre külön emelt vádat a cikkekben foglalt vádaskodásokért. Az más tárgyalás anyagát fogja képezni.

Kiss Albert vallomása.

Ezután megkezdődik a tanu kihallgatások.

Kiss Albert a feltett kérdésekre kijelenti, hogy a „Szabad vásár” című cikk által igen súlyosan sértettnek érzi magát. Az egyházat itt korrupcióval vádolják akkor, mikor a felsőbb egyházi hatóság a presbyteri választásokat megerősítette s az az ellen felhozott vádak nem találtak igazoltnak. A presbyterium, mint erkölcsi testület ilyen meghurcoltatásban nem részesült soha. Neki, aki soha senkivel nem pereskedett, most itt életének alkonyán, betegesen a bíróságok elé kell járkálnia.

Elnök: Saját személye ellen is talál tanu ur a cikkben támadást?

Kiss Albert: A presbyterium lelkész-elnöke vagyok, így a támadás engemet is ért.

Elnök: Óhajta-e a tanu ur a vádlott megbüntetését?

Kiss Albert: Ha a vádlott írásban kiadta volna békés nyilatkozatát a délelőtti tárgyaláson, akkor a presbyterium elé terjesztette volna azt. Akkor talán megbocsájtottak volna a vádlottnak.

Igy szabad folyást engedek a törvényes itélkezéseknek.

Elnök: Emlékszik-e tanu ur, hogy az 1903. évi választások kihirdetése miképpen történt?

Kiss Albert: Nem emlékszik. De a felsőbb bíróság a kihirdetést szabályszerűnek találta.

Elnök: Az állítatik itt, hogy tanu ur a függetlenségi pártnak főtisztviselője volt?

Kiss Albert: Főtisztviselője nem voltam. De annak a pártnak vezetésébe befolytam. Mindhalálig kifejezést is fogok adni politikai meggyőződésemmel s polgári kötelességemet gyakorolni fogom, 23 éve vagyok a függetlenségi elvek harcosa, országos képviselő is voltam.

Elnök: Ebben tanu urnak teljesen igazsága van!

Kiss Albert: Különbösen presbterekeknek szabadelvű s más pártiakat is választottak.

Ügyész: Hány nem függetlenségi párti presbyter választottak akkor?

Kiss Albert: Erre nem emlékszem. Különbösen a választási iratokból kitűnik.

Dr. Kőrösi Kálmán ügyvéd kérdésére Kiss Albert kijelenti, hogy a párt presbyteri választások előtt intéző bizottsági jelölő ülést nem tartott. Különbösen pedig, — a felhozott kérdésre, — kijelenti azt is, hogy a pártnak hivatalos helyisége nem is volt, tehát ott ülést nem is tarthatott. A párt mint olyan felekezeti ügyeibe bele nem folyik. Ő maga egyébként még az egyházi jelölő ülésre sem ment el.

Dr. Révi Nándor kérdi, hogy vajjon szoktak-e a pártiak csupán református tagjai külön is ülésezni?

Szűcs Miklós: Erre nem tartozik felelni tanu ur s ezt a kijelentésemet kérem jegyzőkönyvbe venni.

Kiss Albert: Kérem felelek én őszintén. Sokszor 5-6 ember jelenik meg csak az ülésen.

Dr. Révi: Ez nem kielégítő felelet.

Elnök: Nem is tartozna rá felelni.

Dr. Révi Nándor: A párt eljárói szokták erre a meghívót hordani?

Elnök: Erre se tessék felelni, ha nem akar!

Kiss Albert: De ez nem áll. Hordja azt sok ember, de nem mint a párt eljárói.

Elnök: Kérem a függetlenségi párt beléletére vonatkozó kérdésekre nem tartozik felelni.

Székely Imre: Most már kijelentem, hogy hajlandó vagyok a presbyteriumtól írásban kérni bocsánatot.

Elnök: Kérem ez most már teljesen öntől függ. Ebbe a dologba a tanu ur most már nem disponálhat, miután önkéntes nyilatkozatra befolyást nem gyakorolhat senki.

Miután több kérdést tanuhoz senki sem intézett, Kiss Albert az esküt leteszi. Ezzel kihallgatása véget ért.

Jeney Miklós vallomása.

Elnök kérdésére kijelenti Jeney Miklós, hogy a cikk állításait a presbyteriumra, s magára nézve is sértőnek tartja. A vádlott megbüntetését kívánja.

Elnök: Tagja volt a párt intéző bizottságának.

Jeney: 18 évig előadója, később a lapfelügyelő-bizottság tagja voltam.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy 1903-ban hogy történtek a választásra a felhívások?

Jeney: Szigorúan törvényes intézkedések tételtek. A szentegyházban feltétlenül kihirdették mint ezt szokták. Hírlapokban is közzé tették.

Elnök: Más alkalmakkor szoktak-e templombeli kihirdetések lenni?

Jeney: Ezt nem tudom.

Elnök: Sértve érzi-e magát a Szabad a vásár c. cikkben felhozott vádakért.

Jeney: A felsőbb bíróságon ki lettem hallgatva az 1903. évi választások ügyében s én ott eskü alatt tettem vallomást. Ezt a cikk általánosságban kifogásolja. Én kívánom a cikkirő megbüntetését, bár nem hiszem, hogy a cikket Székely Imre írta volna.

Elnök: Kik felelőzték meg az 1903. évi választásokat?

Jeney: Nem tudom sem a számukat, sem a nevüket pontosan.

Elnök: De Jánossy Zoltán és Ferenczy Gyula a felelőzők közt voltak?

Jeney: Ezt tudom.

Ezután kijelenti, hogy a függetlenségi párt hivatalos szervében nem foglalkozott jelölésekkel a presbyteri választásokra vonatkozólag.

Dr. Révi Nándor kijelenti, hogy presbyteri választások előtt csak egyhangú jelölések vannak. Hogy a párt eljárói hordták ki a meghívókat az egyházi jelölő ülésre, azt nem tudja.

Jeney Miklós vallomására az esküt leteszi.

Kertész Mihály kihallgatása.

Kertész Mihály kijelenti, hogy mint a presbyterium tagja, sértve érzi magát. A függetlenségi párt intéző bizottságának 35 év óta tagja. Soha nem tapasztalta ezen idő alatt, hogy a függetlenségi párt akár preszszióval, akár pénzzel, egyéb vesztegetésekkel az ev. ref. egyház választásaiba bele nem folyt.

Elnök: Mik a függetlenségi párt eljáróinak kötelességei?

Kertész Mihály: A pártülésekre ők hordják el a meghívókat.

Elnök: És ezek hordtak meghívót egyházi ügyekben?

Kertész Mihály: Ezt nem tudom.

Dr. Révi Nándor kérdéseire kijelenti, hogy a felelőző ügyében nem volt Márton Imrehez hiva.

A tárgyalást ma délelőtt 9 órakor folytatják.

**NYVATOS NYAKKENDŐK
FEKETÉNÉL.**

Szabadon bocsájtott gyilkos.

A szoboszlói tragédia hőse.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) A szamosújvári fegyházból súlyos bűnnel terhelt ifju legényt bocsájtottak tegnapelőtt a fegyházban tanúsított jó magaviseletéért — büntetésének kitöltése előtt — feltételes szabadlábra.

Madarász Sámuelnek hívják a legény embert, ki fiatalságának legszebb éveit töltötte szomorú rabságban. 1905. évben szörnyű büntetést követett el, mely még mindig emlékezetes a debreceni közönség előtt. Ez a legény ugyanis 1905. év őszén Bácsi Bálint földbirtokost, szövetkezve a földbirtokos meghibbant elméjű fiával kegyetlenül meggyilkolta.

Madarász Sámuel mint kocsis szolgált Bácsi Bálintnál, ennek Debrecen közelében levő tanyáján. Bácsi Bálint nagyon indulatos ember volt, ki a gyilkosság napján a tanyán valami mulasztáson érven kocsisát, ezt megütötte.

A kocsis bosszút forralt és fölbujtva Bácsi Bálint hülye fiát, Bácsi Bélát, közös elhatározással agyonverték a földbirtokost.

A bűnügyi bírósági tárgyalásán Bácsi Bélát tekintettel gyengeelméjűségére nem ítélték el, ellenben beinternálták a lipótmezei tébolydába, ahol még most is csendes örült-ségben szenved.

Annál szigorúabban sujtották a büntető paragrafusok Madarász Sámuel kocsisát, kit a bíróság 2 és fél évi fegyházra ítélt jogerősen enyhítő körülmény gyanánt véve erős felindulását.

Madarász Sámuel a szamosújvári fegyházban morzsolta le büntetésének napjait. A fegyházban azonban jó, szolid magaviseletre anyira feltűnt, hogy most, dacára annak, hogy büntetését nem töltötte ki, feltételeesen szabadióra helyezték.

Tegnap vonult nagy boldogan fatornyos falujába Madarász Sámuel.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

Debreceni köpenicki kapitány.

Marhakupec, mint katonatiszt.

Kiderítették a szélhámost.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni „köpenicki kapitány“ esete ma már tisztán áll a rendőrség előtt, mely kiderítette, hogy az agyafurt vakmerő szélhámos nem más mint egy marhakupec, ki kisebb-nagyobb csalásokat és szélhámosságokat már ezideig is több ízben követett el.

A rendőrség álló négy napig nyomozott az ügyben. Bikfalvy rendőrbiztos folytatta a nyomozást és rájött, hogy a vakmerő szélhámos a Hadház-utca 14. szám alatt rejtezik súlyos sérüléseivel. Ez azonban megsejtette, hogy a rendőrség érdeklődik viselt dolgai után és idejekorán, bár súlyos betegen, meglépett a városról és most nyoma veszett.

Azonban ettől eltekintve a nyomozás nagyon érdekes részleteket derített fel. A szélhámos pár héttel ezelőtt érkezett Debrecenbe és itt egy Papp István nevű gózmalmi munkás Hadház-utca 14. szám alatti lakásán szállott meg.

A szélhámosra már régtől fogva készülődött, éppen azért nagyon óvatosan viselkedett. Még nevet sem árulta el. Egyik helyen Földes Dezsőnek, másik helyen Fülöp Istvánnak adta ki magát. Valószínű azonban, hogy egyik sem a valódi neve, izraelita vallású, 28 éves s legnagyobb valószínűség szerint Fülöp István a magyarosított neve.

Rája vonatkozólag egyébként a rendőrség megállapította, hogy két évvel ezelőtt a helybeli 39. gyalogezred 13. századánál szolgált. Már itt is sokszor kapott kisebb nagyobb büntetéseket holmi ravasz stiklikért. A katonai szabályokat, még hozzá magát a Pavillon laktanyát nagyon jól ismerte és erre a körülményre alapította manipulációját.

Van itt Debrecenben ennek a szenális marhakupecnek valami szeretője. Ennek kellett pénz s hogy kedvese igényeit kielégítse — határozta el magát a vakmerő szélhámosra, amiről azt hitte, hogy könnyen fog sikerülni, miután a helyzettel teljesen ismerős.

A nyomozás adatai szerint tíz órakor a laktanya alacsony kőkerítésén mászott be és lejátszotta az önkéntes iskolában az ismeretes jeleneteket és aztán még felkérte

Máthét, akitől kapott pénzt, hogy kísérelje ki. Máthé ki is kísérelte, de a kapunál az őrizet szőlőre szőlőre fel. Ekkor a szélhámos mellbe lökte a katonát, ki erre a fegyvert használta és a szélhámos kénytelen volt a kőkerítésen menekülni, miközben azonban két szuronydöfést kapott, mely közül az egyik mint már jelentettük nagyon súlyos, de ennek dacára sikerült megugrania a rendőrség előtt, mely éppen betegségére és a büncselekmény csekély voltára való tekintettel nem tartóztathatta le.

A kvartélyán azt mondta az érdeklődő szobaasszonyának, hogy a sebeket verekedés közben kapta és ne szóljon senkinek arról, hogy ő meg van sebesítve.

A nyomozás most már ország-szerte folyik a vakmerő szélhámos elfogatására, ki a legnagyobb valószínűség szerint valahol a közvidéken fekszik, valamelyik községben, miután sérülése miatt úgy sem tehet nagyobb utat.

A hatósági mézárások ügye a tanács előtt.

Leszállítják-e a mézárások a hus árát.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) Debrecenben már hónapok óta felszínre uszik az élelmiszerek aránytalan drágaságának az ügye s különösen a husárak szokatlan emelkedésé, ami miatt a lakosság körében oly élénk felzúdulás támadt s ami arra késztette a városi tanácsot, hogy kísérletet tegyen hatósági mézárások felállítására.

Lapunkban már közöltük volt a próbavégzés eredményét, ami elég kedvező kilátást nyújtott arra nézve, hogy a hatósági mézárások képesek lesz prosperálni s így meg fog felelni azon céljának, hogy városunk közönségének alkalmas nyújtson husszükségletének a normális áron való beszerzésére.

A közönség zugulódására, a hatósági mézárások eszméjének felvetésére és a helyi sajtó felszólalásaira mézárásaink is meghányták-vetették a dolgot s végre is méltányosabb álláspontra helyezkedvén, elhatározták, hogy lejjebb szállítják a hus árát, annyival is inkább, mert biztos és határozott tudomásunk van, hogy a vágómarha ára 20-30 százalékkal esett és hogy a főváros vásárcsarnokában tetemes árleszállítással mérik a húst.

Ezen okokból csak méltányosnak tartjuk, ha mézárásaink is a vágómarha mai piaci árának megfelelő arányban fogják lejjebb szállítani a hus árát. S ez esetben aztán, ha elejteni nem is, de egyelőre fére lehet tenni a hatósági mézárások eszméjét. Nem csak azért, mivel a hatósági mézárások felállítására minden bizonnyal fog valami anyagi áldozatot követelni a várostól, hanem azért is, mivel azt magunk sem kívánjuk, hogy a debreceni husáraknak a hatósági mézárások konkurrenciája által a normálisan alul való leszállításával kényszerítse a város a mézárásokat, hogy a húst a tisztességes polgári hasznon alul árussítsák.

Az ügy december elsején mindenestre el fog dőlni s ekkor el kell dölnie annak is, hogy lesznek-e Debrecenben hatósági mézárások, vagy nem.

A városi tanácsnak a jövő hét folyamán tartandó ülésén fogja ugyanis Király Gyula tanácsnok előterjeszteni a próbavégzés eredményét a debreceni husárak mai állását s akkor fog a tanács ezek alapján a felett dönteni, hogy állítson-e fel hatósági mézárásokat, vagy nem.

Ekkorára már előtűnik fognak állni az új, leszállított husárak is s meglátjuk, hogy a debreceni mézárások elmentek-e a méltányosságban addig a fokig, amely bizonyos méltányosságot igényelhet részökre is a várostól.

Színház.

MŰSOR:

Szombaton: Végre egyedül vigjáték ujdonság B bérlet.

Vasárnap délután: Orfeus a pokolban operette bérletszünet.

Vasárnap este: Végre egyedül vigjáték kis bérlet.

* **Zilahyné sikere.** Ez alatt a cím alatt kell megemlékeznünk a „Bőregér“ tegnapi előadásáról, amelyhez Zilahyné S. Vilmának egyik legszebb, művészi szempontokból legjelentősebb sikere fűződik. Valószínűleg műveltségben volt része a debreceni zeneértő és kedvelő közönségnek tegnap este, mikor Rosalinda szerepében Zilahynének legfőbb alkalma nyílt arra, hogy ezüstösen csengő, imponáló erejű és tisztaságú hangját, kiváló énekművészetét minden tekintetben érvényesíthesse. Nem volt még eset arra, hogy az első felvonás bucsutercétét megismételtette volna a közönség, pedig híres vendég-művésznők játszották Rosalindát nálunk. De megismételtették a Zilahyné által bámulatos művészi készséggel előadott magyar műdalokat is, amelyeket Martonfalvy György karmester irt át és hangszerelt művészi szíleg. Egyébként Zilahyné finom, művészi izlése nem csak játékában, de pazar szép toalettjeiben is megnyilatkozott. A többi szerepeket ugyanazok játszották, akik a legutóbbi „Bőregér“ repriz alkalmából kellőképpen méltatva voltak s akik most immáron Zilahyné Rosalindájával olyan összetartottak, amelyre nem csak Zilahy társulata, de általában Debrecen színészete mindenkor büszkeséggel hivatkozhatik. Sz. Z.

* **Színházi hírek.** Vasárnap délután mérséket helyárrakkal színre kerül Offenbach remek operettje, az Orfeusz a pokolban. A főszerepekben: Fehér Olga, Lónyai Proska, Zsigmondi Anna, László Aranka, Horváth, Polgár, Boda, Árkosy. Este 7 és fel órai kezdettel rendez helyárrakkal kis bérletben színre kerül másodszer a nagy sikert elért bohózat, Végre egyedül. — Casanova nagy operettéhez szükségeltetik 12 kis gyermek, a résztvevni óhajtók jelentkezzenek a színházi irodában.

Lezárdtak a yeres akták.

Sóvágóék utolsó bűnügye.

A kuria helyben hagyta az utolsó ítéletet.

— november 30.

(Saját tudósítónktól.) Sóvágó János és bandájának sorsa örökre meg van pecsételve. Utolsó bűnügyükben is helyben hagyta a kuria a debreceni esküdtbíróóság ítéletét. Sóvágó most már jogerős kettős ítélet terhe

alatt egész életét, míg büntársai 7—11 évet töltenek a fegyházak falai között.

De mielőtt a feledésbe bocsájtanánk Sívágó bandáját rémes bűneikkel együtt, nem lesz érdektelen visszaemlékezni véres szerepléseikre, melyeknek utolsó záró akkordja a tegnapi kuriai döntés.

Sívágónak első nagyobb ügye 1894-ben volt, a midőn többésmagával, bekormozott arccal betört Dogáli Ferenc büdzentmihályi földbirtokoshoz, akinél történetesen Kornis Ferenc, a tiszaszilári híres pör elnöke és felesége tartózkodott. A zsványok akkor megölték Dogált és revolverrel megfenyegették a törvényszék elnökét és nejét. A nyíregyházi törvényszék akkor nem tudta Sívágóra rábizonyítani a rablói kocsiságot s felmentette a vád alól. A debreceni tábla azonban életfogytiglani fegyházra ítélte, míg a kir. Curia, dr. Fried Vilmos védelme után véglegesen felmentette az akkor már öregedő betyárt.

Alig hogy kiszabadult Sívágó, újra régi mesterségéhez fogott. Egy szegény vásáros kalmárt rabolt ki az országúton, amiért tíz évi fegyházra ítéltek a bíróságok. — 1905. év elején Sívágó ismét kiszabadult s hazavonult szülővárosába, Bözörménybe.

Vé e azonban nem hagyta nyugodni. 1905 őszén meggyilkolták és kirabolták Kovács Ferenc debreceni gazdálkodót; elkövetették a véres emlékeztető méliuszteri rablói kocsiságot. Ezért Sívágó életfogytiglani fegyházra ítélt, de mielőtt megkezdhetné volna büntetését, más bűnéért is számolnia kellett.

Ugyanis a Méliusz-teri rablói kocsiságot megelőzve Sívágó 1905. év szeptember nyolcadikán rablóbandájával kirabolta Czelér András és Virág Bálint odaváló földműveseket. Majd október 26-án Hosszupalyin a zsványok betörték Kende Ernő gyógyszerészhez s miután rája pisztolyt fogtak s így védtelenül tették, kirabolták.

A debreceni esküdtbíróóság ezekért a rablásokért Sívágót 11 évi fegyházra, társait pedig: Erdei Sándor 6 évi, Gáspár Aladár 7 évi, Siteri Jánost öt és fél évi, Nyíry Lajost 3 évi fegyházra és Mátyus Andrást, Sívágó régi kedvesét egy évi börtönrre ítélte.

A kir. Curia most Ráth Zsigmond bíró előadásában tárgyalta ez ügyet a Küchler Gyula koronaügyész indítványára a semmi ségí panaszok elutasításával hozzájárult az esküdtbíróóság ítéletéhez.

Uj divatu arany lánc,
arany karékek

a legjutányosabb árban
Halász Nándor

ékszerésznél

Debreczen, Piac-u. 24. sz.

Bőrkeztü

Hazai gyártmány. — Legkitünőbb minőség. — Női és férfi. — Minden kivételben óriási választék érkezett.

Győrfi Sándor

keztü, kötszer, férfi-divat és pipere áru üzletében, DEBRECZEN, Simonfi-utca. (Bérpalota.)

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lópcső-folyosóján. Telefon 412 ...

A halál torkában.

Szerencsétlenség a Hatvan-utcán
— november 30.

(Saját tudósítónktól.) Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap reggel egy kilenc óra tájban a Hatvan-utca elején, hol egy szegény asszony bizonytalán halálát leli, ha a véletlen nem jön segítségére.

Ugy történt a baleset, hogy reggel fél kilenc órakor Nagy Gáborné cukorka áruszó a Hatvan-utcán ment keresztül. A szegény asszony maga előtt tolta kis kézi kocsiját, mely telve volt elárusításra szánt cukorkákkal.

A szerencsétlenség úgy következett be, hogy mikor Nagy Gáborné az uton akart áthaladni kocsijával, szembe hajtatott vele egy nehéz ekhós szekérral Nagy Ferenc vámospécsi gazdálkodó fiatal, elig 16 éves kocsiss, ki szembe kerülve a keresztül haladó cukorka áruszóval, nem tudta megfékezni a tüzes lovakat, melyek a szegény asszonyt legázolták.

Mig a szerencsétlenségben a szerencsét a kis cukorkás kocsit képezte.

Ez ugyanis a szerencsétlenség pillanatában a földre zuhanó Nagy Gábornéra borult és megmentette őt attól, hogy a lovak halálra gázolják.

A szerencsétlen asszony így is súlyos sérüléseket szenvedett, az első segélyt a mentők nyújtották neki, akik lakására szállították, míg a gondatlan kocsis ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Városunk ügyei a miniszteriumokban. Kovács József polgármester és a városi tanács több tagja a napokban Budapesten voltak, hogy az egyes minisztereknél néhány fontos városi ügy elintézését megsürgessék. Küldöttségileg tisztelegtek Wekerle Sándor pénzügyminiszternél, hogy a pénzügyi palota ügyét megsürgessék. A pénzügyminiszter nagy tájékozódottságai beszélt a debreceni ügyekről s igen helyeselte a pénzügyi palota tervét. Egyben azon kívánságának adott kifejezést, hogy a pénzügyi palota az új megyeháza palotával egy épületben legyen. A küldöttség a belügyminiszteriumban is megjelent, ahol Szabó miniszteri tanácsos fogadta városi magisztrátusunk tagjait és megígérte, hogy a csendőrkörületi parancsnokság palotáját megsürgeti és mielőbbi elintézését elősegíti. A kultuszminiszternél a tanyai iskolák ügyében jártak és a kulturpalotát sürgették meg. Itt is erős ígéretet kaptak a debreceni ügyek pártfogására vonatkozólag.

A városházáról. A városi ügyekben a fővárosban időzött Vecsey Imre főjegyző, Magoss György dr. tiszti főügyész és Aczél Géza főmérnök tegnap érkeztek haza Debrecenbe.

Közgyűlés a vármegyházán. Hajdumvármegye téli közgyűlése december hó 14-én fog végbemenni. A tisztújító közgyűlés pedig 15-én lesz.

Ajándék a királynak. Ősz királyunk iránti hódoló tiszteletéről tesz tanúságot Pál József nyíregyházi asztalos mes-

ter. Pál ugyanis egy asztalt készített, mely valóságos remeke a magyar iparnak. Ezt a műremeket most felküldi Bécsbe a királynak, hódolata jeléül. Az asztal diófából készült és a fedelét négy magyar korona buzavirággal övezve díszíti. Közepén F. J. monogram. Négy lábán mesteri módon megfaragva a király, Erzsébet királyasszony, Solt, Salamon, Béla, Géza, Kálmán, Taksony, Arpad, István, Mátyás, László és Szabolcs fedelmek és királyok képei díszelnek. Az asztal fedelén ezek állnak: „Emlék kegyelmes királyunknak I. Ferenc Józsefnek 1848—1867.” — „1907. emlékére a koronázás 40 éves évfordulójára I. Ferenc Józsefnek”. A gyönyörű műremeket, melyet a napokban szállítanak fel Bécsbe, egész nap közszemlélre volt kitéve a városháza közgyűlési termében.

Elnökvalasztás az ipartestületben. Fontos ülése lesz december 5-én délután a debreceni ipartestület előljáróságának, mely ekkor tartja meg december havi szokásos hónapos közgyűlését. A gyűlés legfontosabb tárgya az elnök kérdés rendezése lesz, mely már régen húzódik, de megoldást mindeközéig nem nyert. Ezen a gyűlésen az előljárók végleges határozatot hoznak az elnök kérdésben és kitűzik az elnökvalasztó közgyűlés határidejét.

A debreceni gyufagyár megalkulása. A szép jövővel a Debrecen ipari életére nézve nagy fontossággal bír gyufagyár részvénytársaság esütörtök délután tartotta alakuló közgyűlését. A jelenvolt nagyszámú részvényesek az alapszabályok elfogadása után a tisztikart választották meg a következőképpen: Elnök lett gróf Degenfeld József. Alelnökök Márk Endre és Hochfelder Jakab. Az igazgatóság tagjai: Tafler Ignác, dr. Ferenczi Gyula, Klein Ignác, dr. Megyeri Pál, Reich Herman, Leitner Dezső, ifj. Borzay Pál. A felügyelő bizottságba beavasztattak: Bárdos Géza, dr. Szücs Géza, ifj. Widder Samu, Kovács Mihály, Grósz Béla és Barcsay István. Jogtanácsos dr. Magoss György. Ügyész Lukács Béla dr.

Orvosok gyűlése. A debreceni orvosok tegnap érdekes ülést tartottak, amelyen a Debreceni Állami Munkásbiztosító pénztárnál az alkalmazandó pénztári orvosok ügyében folytatandó tárgyalásokra egy újabb ötös bizottságot választottak, melyeknek tagjai ezen ügyben közelebbről érdekelve egyáltalán nincsenek. A bizottság elnöke dr. Kenézy Gyula lett, tagjai pedig dr. Tüdös János, Brunner Lajos dr., Csikos Sándor dr. és Szenes Zsigmond dr. Mint értesülünk, az esetben, ha a szabadorvosválasztást nem lehet keresztülvinni, az esetben a jelentkező orvosok mindenikének alkalmaztatását fogja kívánni a debreceni orvosi kar, úgy, hogy egy-egy orvosra legalább 500 beteg jusson, a nőtlen tagok után 6, a nős tagok után 9 koronányi tiszteletdíjjal.

A debreceni izraelita nőgyűlés december 14-iki pokol-kabarejére előjegyzett páholyokat ma estig sziveskedjenek a tisztelt előjegyzők kiváltani (Kossuth-utcán 32. szám alatti) az elnökségnél, mert holnap-tól kezdve, az előjegyzésekre való tekintet nélkül kiadatnak a még át nem vett páholyok.

Sétahangverseny a tárlaton. Szombaton délután 5-től 7-ig sétahangverseny lesz a Nemzeti Szalon és a debreceni műpártoló egyesület képzőművészeti kiállításában a városháza tanácstermében. A sétahangversenyt művészeti szabadelő-

adás előzi meg, mely délután 4 órakor kezdődik. A sétahangversenyt műtárgvsorsjáték követi. A zenét Veres Tóni teljes zenekara szolgáltatja.

— **Gyengélkedők**, a fejlődésben vagy tanuláshoz visszamaradt gyermekek, vérszegények, bágyattak és idegesek, kimerültek, könnyen hevülékeny és fiatalon kimerült felnőttek nagy eredménnyel használják erősítőül a dr. Hommel-fele Haematogent. Az ótvágy megjön, a szellemi és testi erő gyorsan emelkedik és az idegrendszer erősölk. Kérje tehát mindenki kifejezetten a valódi dr. Hommel-fele Haematogent és ne vezesse magát félre az utózatoktól. — Kapható a gyógytárakban.

— **Dr. Galbory Sámuel**, bőr- bűiakór és nemi betegségek szakorvosa (specialista) rendel délelőtt 9-11-ig, délután 2-3-ig. Degenfeld-ter 3. sz.

— **Elfogott notórius betörő.** Az elmúlt napokban megirtuk, hogy Keményfi Béla notórius betörő ellen az aradi törvényszék országos körözést adott ki. Keményfit tegnap elfogták Debrecenben, — ahonnan csendőri fedezett mellett az aradi ügyészség fogházába szállították.

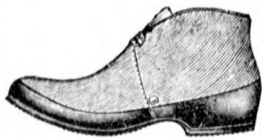
— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentettek: Varga István ev. ref. 56 éves, Gál Mihály ev. ref. 23 éves, Jastári Pal ev. ref. 85 éves.

— **Borok, pezsgők, ásványvizek** Mayer József fűszer- és csemege-üzletében a kistemplom mellett.

— **Vízvezeték, világítás, fűtés** és csatornázások szerelését, szivattyúk, fürdők, vízvezeték fagymentesítését és javítását szakszerűen és jótállással jutányos árk mellett készít Wilhelm és Weiberger. Hatvan-utca 4. sz.

— **Író- és dohányzó-készletek, körömápolási kellékek, finom zsebkések, ollók, borotvák és borotválkozó felszerelések, igen nagy választékban Mentze Henriknél Kossuth-u. 4.**

Valódi orosz sár-cipők hölgyek és urak részére csakis **Békés Lajosnál** kaphatók.

A gyónás titka.

Sötét bűn.

nov. 30.

(Fővárosi tudósítónktól.) Szept. 20-án a fővárosi Szent István-kórházban felvételeire jelentkezett egy nő, aki Virágh Zsuzsanna rendőri felügyelet alatt álló nőnek mondotta magát, személyazonosságát eselődokumentumokkal és a rendőrség által kiállított bárcával igazolta.

Bejelentette, hogy lakása Nagylemplom-utca 32. szám alatt van.

A kórházba felvették, megállapították, hogy tüdőbajos és teljes felgyógyulása egyáltalán nem várható.

Két héttel ezelőtt Virágh Zsuzsa nagyon rosszul érezte magát és papot kért. A pap megjelent a súlyosan beteg nő ágyánál és meghalhatta gyónását.

A nő azon kezdte, hogy lelkét súlyos bűn terheli, meggyónta bűnét, de nem hajtalmazta fel a papot arra, hogy azt a hatóságoknak elmondja, csak azzal bízta meg, közölte a kórház vezetőségével, hogy őt nem Virágh Zsuzsának, hanem Nagy Erzsébetnek hívják, mert ő nem akarja, hogy idegen név miatt temessék el.

A gyónatató a gyónásnak ezt a részét közölte is a kórház vezetőségével, amely erre a rendőrségnek tett jelentést, itt pedig Lévai rendőrkapitány megindította a nyomozást és igen érdekes dolgokat derített ki. Virágh Zsuzsa tényleg Nagy Erzsébet, férjezett Katona Péterné tiszabüdi illetőségű 27 éves.

A férje annyira rosszul bánt vele, ütötte, verte, kizozta, hogy Nagy Erzsébet nem tudott mellette maradni.

Nagy baját, bánatát elpanaszolta Virágh Zsuzsánának, egy tiszabüdi varrónőnek. Az ura nem engedte elmenni, halálra kizozta és azzal fenyegette, hogy ha elmegy tőle, felkeresi és megöli.

Virágh Zsuzsánának megesezt a szíve a szegény teremtés sorsán és azt a tanácsot adta neki, hogy menjen Budapestre és szolgáljon ott idegen név alatt, akkor az ura nem fogja megtalálni. Hogy eselődokumentumot szerezhessen, átadta neki a saját születési és községi bizonyítványát.

Nagy Erzsébet megszökött az urától és már mint Virágh Zsuzsa jött Budapestre, ahol erre a névre eselődokumentumot váltott és szolgálataiba állt.

Beteges volt már akkor és a szolgálatot nem bírta Barátnók rábeszélésére elment a rendőrségre, bárcasleány lett.

A kiesapongó élet azután teljesen aláásta egészségét, így került a Szent István kórházba, ahol halálát közeledő érzésvén, nem akart a nagy bűnnel meghalni.

Amió a könnyeit a lelkiismeretén, a javulás útján van es nem sokára el fogja hagyni a kórházat. Persze, mint Nagy Erzsébet, aki ellen a rendőrség a kihágási törvény 71. §-a alapján megindította az eljárást.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert előadásukra jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelni — a halászt kérik figyelni — a halászt kérik figyelni — a halászt kérik figyelni.

Legjobb erősítő szer.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szer kellene használniok, amikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Távirat és telefon.

Gróf Andrássy diszpolgársága.

Miskolc, november 29. Miskolc városi közgyűlésén diszpolgárrá választotta Andrássy Gyula gróf belügyminisztert, aki tudvalevőleg nagyban elősegítette, hogy Miskolc városa önálló törvényhatósági joggal ruháztassék fel.

Szterényi a munkásokért.

Budapest, november 29. A közlekedésügyi bizottság mai ülésén a vasutépítkezések tárgyalásánál Szterényi József államtitkár javaslatot

tett, hogy utasítsák az építési vezetékeket az Amerikából hazatért magyar munkások alkalmaztatására.

Marokkó.

Páris, november 28. Tangerből jelentik, hogy a város kormányzója visszavonta azokat a csapatokat, amelyek eddig a Tangerben lakó európai notabilitások házáinak őrzésére voltak kirendelve, mert azokra másfelé van szükség. A városból majdnem az egész helyőrség Mazagan és Mogador irányába indult, úgy, hogy ezidőszérián Tangerben ugyyszólván nincs is katonaság.

Lallamarnia, november 28. A Bab-El-Hasszan melletti harc délelőtt 10 órától délután 4 óráig tartott. A franciák tiz halottat vesztek, köztük St. Hilaire hadnagyot és hat sebesültjök volt, ezek között Deville kapitány. Egy nemoursi lövészszázad és egy udjai vadászszázad kiszabadította az ellenségtől szorongatott franciákat.

Oran, november 28. Két lövészszázadot mozgósítottak, amelyek holnap délelőtt fogják Bab El Hasszan és Szidi-Bu-Csenane irányába indulni.

Lallamarnia, november 28. Különböző ellenséges területekről érkező számos algir azt állítja, hogy a csata még ma reggel is tartott. Az ellenség megnyerte magának a Mairiasz-törzset és elpusztította El-Annabra községet. A benszülőtrek állítása szerint a legionáriusok rendkívül vitézül harcoltak.

A nemzetiségiek készülődése.

Budapest, november 29. A nemzetiségi képviselők ma este érkezetet tartottak, amelyen kijelölték a képviselőházi vitában résztvevő tagjaikat. Politikai körökben az van elterjedve, hogy a nemzetiségi képviselők obstrukcióra készülnek az „egyszakaszos“ törvényjavaslattal szemben.

Zsidóüldözés Odesszában.

Odessza, november 29. Egy moszkvai munkásszövetség itteni irodájának tegnap megkísérelt kirablása után az orosz népszövetség tagjai nagy kihágásokat követtek el a zsidók ellen. A fekete bandák a főutcán támadták az ott haladó zsidókat és sokakat közülök megsebesítettek. Tiz zsidót életveszélyesen sebesült állapotban vittek be a zsidókórházba. Az odesszai zsidólakosság különösen a külső város részeken nagy rémületben él.

A portugál forradalom.

Lisszabon, november 29. Az ellenzék és egyes madridi újságok Alarcónak, a coimbrai egyetem tektorának a Veiga vizsálóbírói viszályában akadályozást csináltak, holott ennek a dolognak semmiféle politikai jelentősége nincs. Alarcó már régebben be akarta adni lemondását és Veigát, aki beteges, más bizalmi állásra hívták meg.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Moskovits József

uriszabó divatterme angol és hazai szövetségű divattermek raktára. A lelegegánsabb urí ruha különlegességek elsőrendű szabóműhelye Piac-u. 46., az udvarban.

Legnagyobb nyeresemény esetleg 600,000 márka!!!
A nyereseményekért felelős az állam.

Szerencse tudósítás.

1. sors húzás december 19.
Meghívó a nyeresemény esélyek részvételéhez, a Hamburgi állam által szavatolt nagy pénz sorsjátékhoz, melyben

9 millió 841,476 márka okvetlen nyerhető.

A főnyeresemény ezen előnyös pénzsorsjátékban a következők. A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben: 600,000 M.

1 Jutalom á 300,000 Mk.	1 Nyeresemény á 400,000 Mk
1 " " 200,000 "	1 " " 300,000 "
1 " " 60,000 "	7 " " 20,000 "
1 " " 50,000 "	1 " " 15,000 "
1 " " 45,000 "	11 " " 10,000 "
1 " " 40,000 "	46 " " 5,000 "
1 " " 35,000 "	103 " " 3,000 "
1 " " 30,000 "	163 " " 2,000 "
1 Nyeresemény 100,000	539 " " 1,000 "
1 " " 60,000	693 " " 300 "
1 " " 50,000	181 " " 200 "

Az egész sorsjáték 7 osztályra oszlik 100,000 sorsjeggyel, 48,405 nyereseménnyel és 8 jutalommal, úgy, hogy körülbelül az összes sorsjegyek fele biztosan nyer.

A legnagyobb nyeresemény az 1-ső osztálynál legszerencsésebb esetben 50,000 márka, emelkedik a 2-ik osztálynál 55,000 márka, 3-ik osztálynál 60,000 m., 4-ik osztálynál 65,000 márka, 5-ik osztálynál 70,000 márka, 6-ik osztálynál 80,000 márka és a 7-ik osztálynál 600,000 márkára.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan december 12. állapított meg, árai a következők: Eredeti egész sorjegy 6 márka, v. 7- K. Eredeti fél sorjegy 3 márka, v. 3:50 K Eredeti negyed " 1:50 M. vagyis 1:75 K Betétek a következő osztályokra és a pontos nyeresemény kimutatás, hivatalosan az állam ezimérével ellátott nyeresemény értesítőből láthatók, melyet én kívánatra előre díjtalanul és bérmentve beküldök.

A résztvevőknek minden megtartott húzás után a nyereseményjegyzéket minden felszólítás nélkül megküldöm.

A nyeresemény pénzeket az érdekelteknek nyomban a legnagyobb titoktartással megküldöm.

Megrendelések postautalványon, vagy utánvéttel eszközölhetők.

Tekintettelaközeli húzásra, a megrendelések mielőbb eszközölendők, de mindenestre

december 19-ig.

Forduljon tehát mindenki bizalommal:

Samuel Heckscher senr.
bankháza Hamburg.

Ajánlok:

1 kilogramm teasüteményt 65 kr., 1 kg gesztenye 12 kr., 1 kg dió 28 kr., 1 kg komáromi káposzta I. majo 12 kr., 1 kg pátróbai káposzta I. majo 12 kr., 1 liter kitűnő erős jó tea rum 1 frt., 1 liter petroleum 14, 16, 18 kr. igen jó mind és konyha lisztek gőzmalmi árjegyzék szerint számozott és terményáruim piaci ár szerint. Azonkívül déli gyümölcsök, teák, piacáruim a legszolidabb árban kaphatók

Hernádi Pál,
Péterfia-utca 61. sz.

Ugyanott tengeri morzsoló gép napi használatra kapható.

Női és leány felöltők,

spencerek, figarók, bundaszin mértékszerinti készítése Debreczenben egyedül csak

Méder Lajos

kizárólagos felöltő készítő divattermében eszközölhetők Piac-utca 52. Megyeház mellett, Miklós u. szemben.

Nincs többé szobafüst.

A JOHN-fele kéménytoldó
minden kéményt megjavít.
Leszállított olcsó árak.

Kapható **Lukács Vilmos és Testv.** cégnél Hatvan-utca 5. szám a.

Nem talál sehol

oly választékot [őszai és téli]

KEZTYÜKBEN
s é r v k ö t ő k, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor
kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

Használjunk kizárólag **Bocskay-Crémét,** mely feltöltül az összes ilyen gyártmányokat.

BOCSKAY "CLIPOKENŐS"
Magyar Gyártmány
NEUMANN NÁNDOR DEBRECZEN
Neumann Nándor, vegyészeti gyára. Debreczen

Kapható: minden jobb fűszer- és di-vatáru kereskedésben.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT
a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.
Legkiadósabb természetes szénsav!!

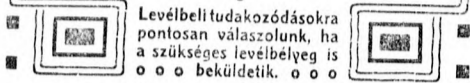
A budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4614. sz. vegyelemezési bizonyítványának kivonata: „Szaga és íze: rendes. SZÉNSAVTARTALMA: 99.57%.”
A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljeseen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong-Buziásfürdői szénsav művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgőnycim: MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ — Interurban telefon 18. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Első dus választéku előnyömdában legújabb női közimunkák saját kötösű harisnyák dus választékban Füstös Dezső női közimunka és előnyömda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejlesztési vállalat.

Csinosan butorozott szoba kiadó, Honvéd-u. 5. sz. a Bethlen-utcával szemben.

50—90%-os rendkívüli leszállítás Fűvészkert-utca 14. sz. alatt Mielőtt karácsonyi vagy bármily alálami ajándékot vásárolna, el ne mulassza felkeresni a Harmathy könyvkereskedését Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, ifjúsági könyvek, diszkötésű zsolnások, Révész, Tompa, Szász, Dobos, Hock imakönyvek, zeneművek, szakácskönyvek; Em'ék, képeslap és bélyegalbumok, finom magy., irai cia levé papírok, esulási dobozok, képeslapok, olaj aquarel és vízfesték dobozok, festővásznok, esetek, asztali tentatartók, zsebké-ek, zsebkönyvek, egészségi szivarkahüvelyek, hegdüfeiszerecsék, karácsonyfadíszek s még sok fel nem sorolt ajándéktárgyak, dus választékban, most rendkívüli áreszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Eladó ház. Csapó-u. Bővebb felvilágosítás kapható Varga Lajos ügyvédnél Főter 52. szám.

Földvari L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkekkel. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos esengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legutányosabban eszközl. Saját motorerővel berendezett, rézesizolás, nibkelezés és galvanizálás. Villamos zsbllámpák K 170-161. — Képes árjegyzék ingyen.

Egy csaknem új ebédő és kártya-asztal eladó. Értekezhetni Deák Ferenc-utca 9. sz. alatt a házmesternél.

Keresek tágas butorozott szobát parkettel, gáz vagy villanyvilágítással. Cim a kiadóban.

5 szobás uri lakás külön udvarral május 1-re kiadó. Értekezhetni lehet Hatvan-u. 42.

Kerestetik 4—5 szobás lakás a piacon vagy közelében május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelozó és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

Lópokrócok, Flanell, Plüs- és Utitakarók

nagy választékban

Olcsó szabott árak mellett kaphatók

Bosznai J. és Társai

szőnyegházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

PÖRKÖLT KAVÉ
KÜLÖNLEGESSÉGEK
FÉLEGYÁZS JÁNOSNÁL

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építészvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus váiasztóka.

Telefon szám: 568

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek, koszoruk és fátjolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárpa, hollandi, kiddermünster, tapesztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alszoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzsebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők. himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruha-szövetek.

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.